תפקיד דיאטנית בריאות הציבור והדיאטנית העירונית בשמירה על הביטחון התזונתי העירוני

מפגש למידה – בטחון תזונתי בעיר

8.9.20

עינת אופיר, תזונאית מחוזית, לשכת הבריאות ת"א
הדס לרר, אחראית תזונה עירונית, הרצליה

מצב הבריאות מחוז תל אביב

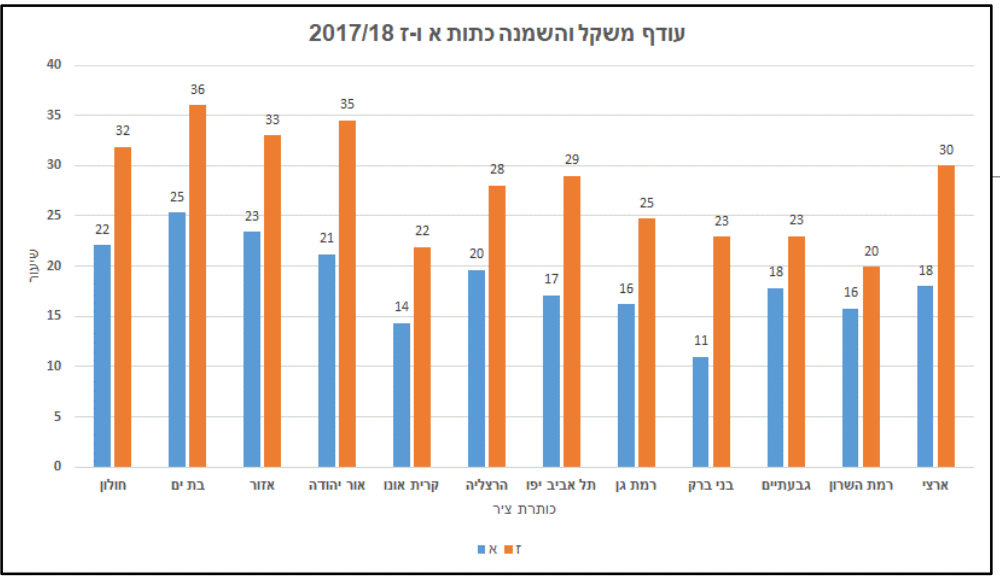

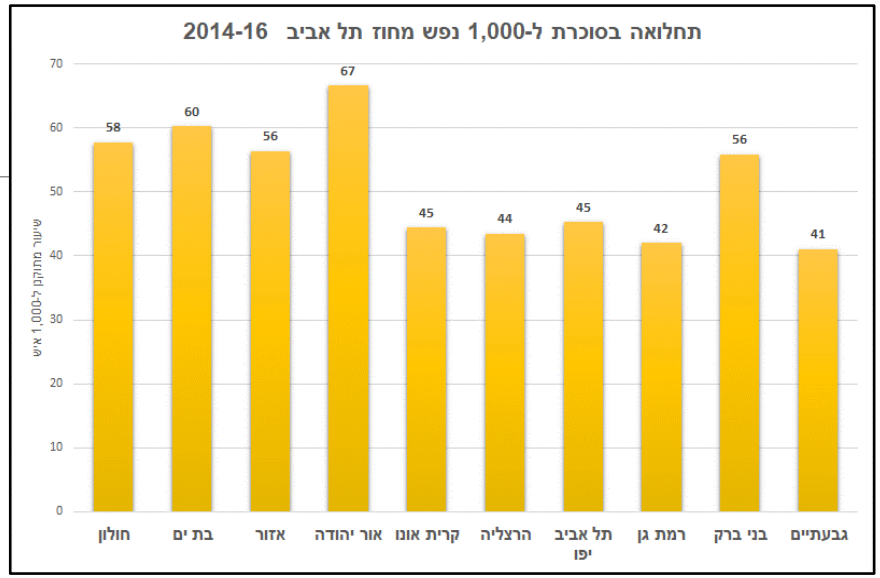

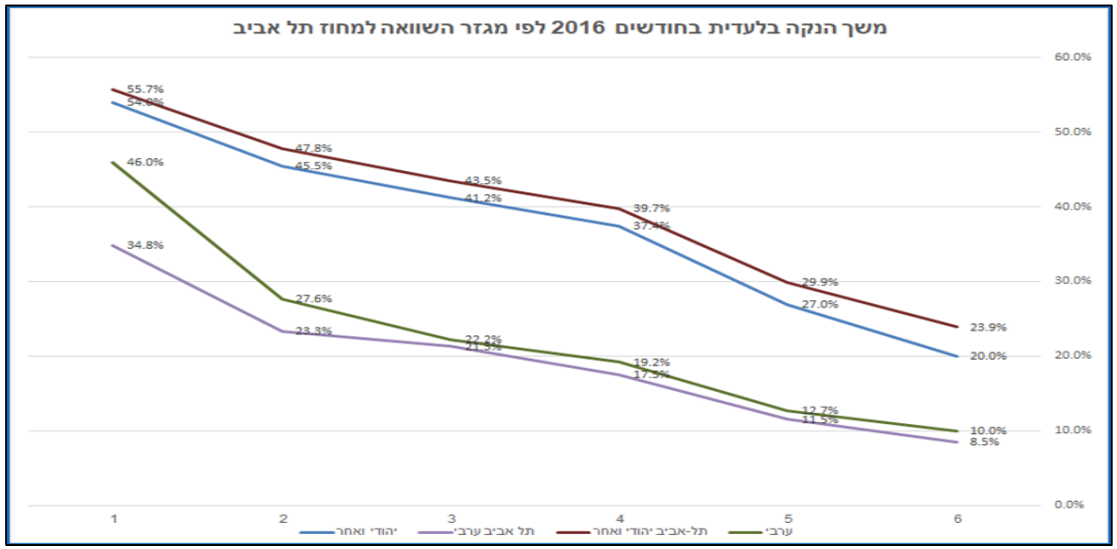

הלימה וסינרגיה

אגף התזונה במשרד

מדיניות תזונתית

מקצוענות בטיפול התזונתי

קידום מחקר תזונתי

מחלקת תזונה במחוז

מדיניות תזונתית מותאמת למחוז

תמיכה, הטמעת נהלים, שיתופי פעולה וקשר עם דיאטניות במחוז

קידום מחקר תזונתי מקומי, בהתאם לצרכי המחוז

בהתאם למתווה זה, פועלת דיאטנית בריאות הציבור ליישום המדריך לביטחון תזונתי בערים וברשויות בתחומי המחוז.

תזונאית בריאות הציבור פועלת לקידום שיח בריאותי ומניעת אי בטחון תזונתי

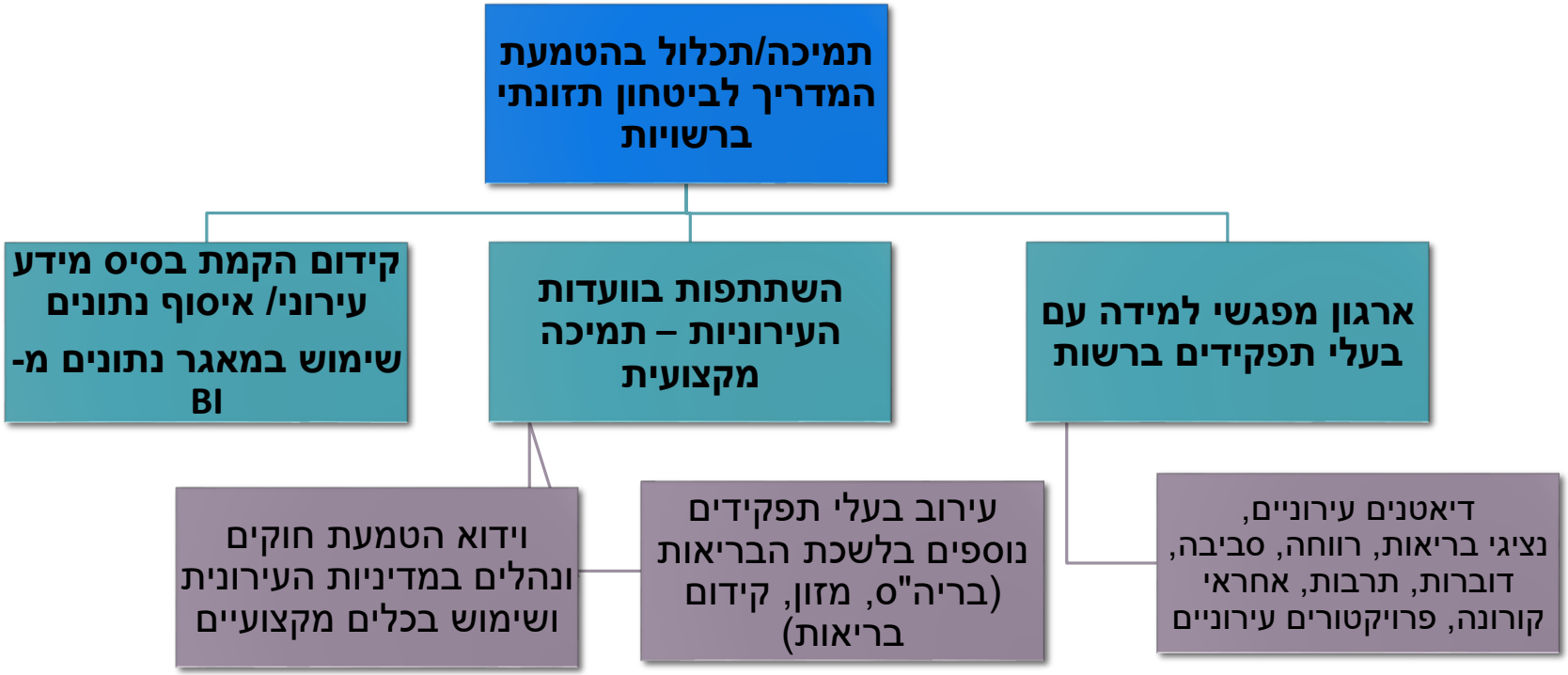

תרגום המדיניות התזונתית הארצית למדיניות עירונית בהתאם למדריך

החזון – תזונה בריאה בכל מדיניות

- **מדיניות תזונתית עירונית** – יישום נהלים וחוקים במערכת החינוך, מקומות העבודה, מניעת מכירת מזון מזיק במקומות עירוניים המיועדים לילדים ובני נוער
- **חלוקת מזון** – בהתאם לקריטריונים, באיכות והרכב המותאמים להנחיות אגף התזונה
- **קידום מכירת מזון בריא**
- **עידוד חקלאות מקומית**
- **מערך הסברה** –דברור מסרים בנושא תזונה בריאה לתושבים

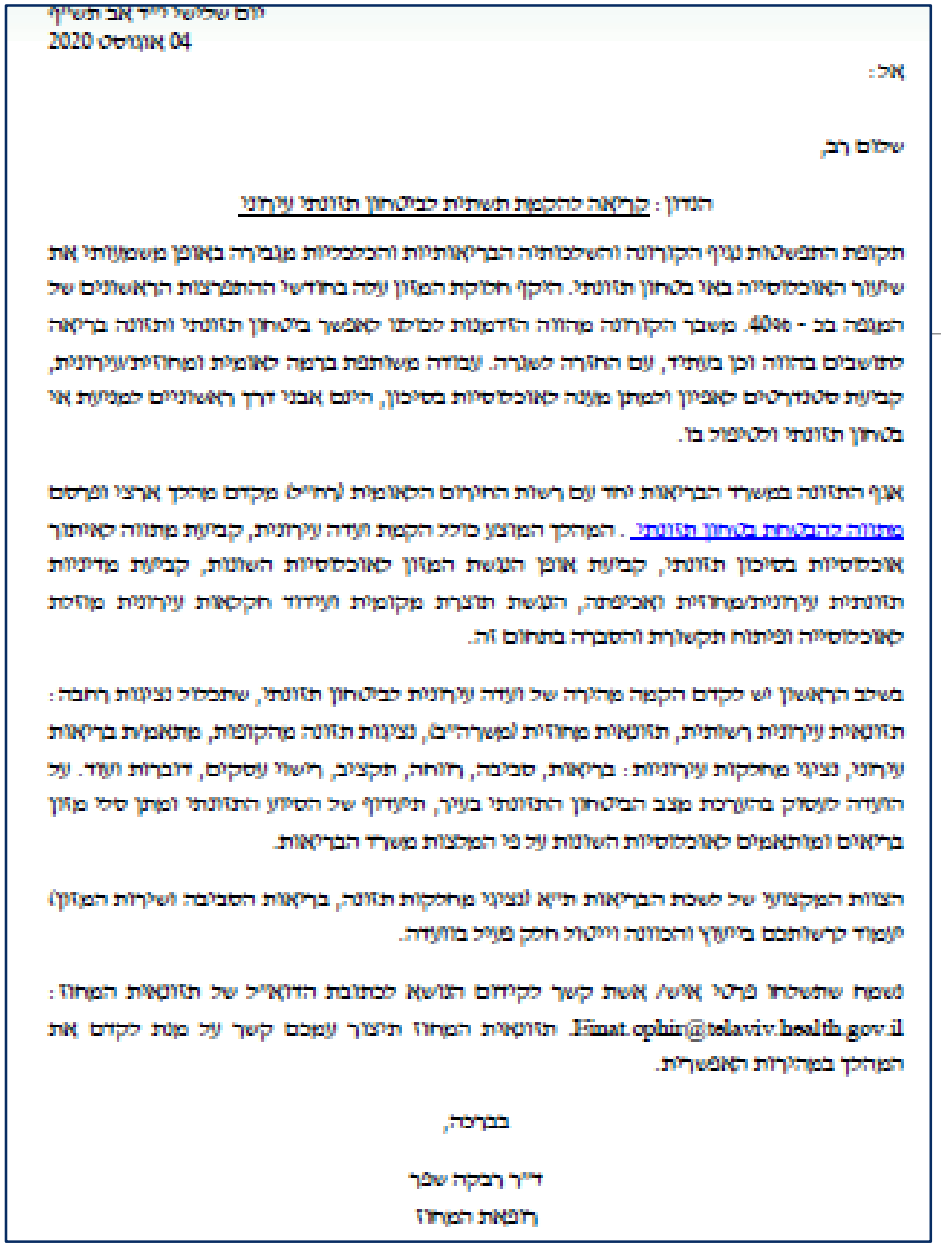

פניית רופאת המחוז לראשי הערים במחוז ת"א

מתוך 13 רשויות נענו 9

יום שלישי י"ד אב תשי"ף
04 אוגוסט 2020

אל:

שלום רב,

הנדון: קריאה להקמת תשתית לביטחון תזונתי עירוני

תקופת התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיה הבריאותיות והכלכליות מגבירה באופן משמעותי את שיעור האוכלוסייה באי בטחון תזונתי. היקף חלוקת המזון עלה בחודשי ההתפרצות הראשונים של המגפה בכ - 40%. משבר הקורונה מהווה הזדמנות לכולנו לאפשר ביטחון תזונתי ותזונה בריאה לתושבים בהווה וכן בעתיד, עם החזרה לשגרה. עבודה משותפת ברמה לאומית ומחוזית/עירונית, קביעת סטנדרטים לאפיון ולמתן מענה לאוכלוסיות בסיכון, הינם אבני דרך ראשוניים למניעת אי בטחון תזונתי ולטיפול בו.

אגף התזונה במשרד הבריאות יחד עם רשות החירום הלאומית (רח"ל) מקדם מהלך ארצי ופרסם מתווה להבטחת בטחון תזונתי. המהלך המוצע כולל הקמת ועדה עירונית, קביעת מתווה לאיתור אוכלוסיות בסיכון תזונתי, קביעת אופן הנגשת המזון לאוכלוסיות השונות, קביעת מדיניות תזונתית עירונית/מחוזית ואכיפתה, הנגשת תוצרת מקומית ועידוד חקלאות עירונית מוזלת לאוכלוסייה ופיתוח תקשורת והסברה בתחום זה.

בשלב הראשון יש לקדם הקמה מהירה של ועדה עירונית לביטחון תזונתי, שתכלול נציגות רחבה: תזונאית עירונית רשותית, תזונאית מחוזית (משרה"ב), נציגות תזונה מהקופות, מתאמת בריאות עירוני, נציגי מחלקות עירוניות: בריאות, סביבה, רווחה, תקציב, רישוי עסקים, דוברות ועוד. על הועדה לעסוק בהערכת מצב הביטחון התזונתי בעיר, תיעדוף של הסיוע התזונתי ומתן סלי מזון בריאים ומותאמים לאוכלוסיות השונות על פי המלצות משרד הבריאות.

הצוות המקצועי של לשכת הבריאות תייא (נציגי מחלקות תזונה, בריאות הסביבה ושירות המזון) יעמוד לרשותכם ביעוץ והכוונה וייטול חלק פעיל בוועדה.

נשמח שתשלחו פרטי איש/ אשת קשר לקידום הנושא לכתובת הדוא"ל של תזונאית המחוז: Einat.ophir@telaviv.health.gov.il. תזונאית המחוז תיצור עמכם קשר על מנת לקדם את המהלך במהירות האפשרית.

בברכה,

ד"ר רבקה שפר
רופאת המחוז

בהרצליה פועלת תכנית תזונה עירונית בכל המסגרות של הרשות בהובלת ראש העיר ומנכ"ל העירייה

- **<u>צוות תזונה עירוני - מחלקת הבריאות העירונית:</u>**
  - עדי חמו- מנהל המחלקה
  - צוות הדיאטניות: הדס לרר, מורן שומרת ואמילי גוזלן.
- **חברות בוועדות עירוניות מקצועיות ובוועדי הורים**
- **קשר ישיר ועבודה משותפת עם לשכת הבריאות המחוזית, רשת ערים בריאות, מרכז השלטון המקומי ועוד.**
- **עדכון הנחיות ונהלים** מול הנהלת העירייה, אגפים ומחלקות העירייה, מרכזים קהילתיים, תאגידים עירוניים, מסגרות פורמליות ובלתי פורמליות, עסקים בעיר ועוד
- **הדרכה וליווי מקצועי** של כל המסגרות תחת הרשות, החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי בשגרה ובחירום ליישום מלא של ההנחיות והנהלים של משרד הבריאות

חזון והגשמה
הרצליה
אגף החינוך
מחלקת הבריאות העירונית

בהרצליה פועלים ליישום מדיניות משרד הבריאות בשגרה ובחירום

נתונים

3 מעונות יום לפעוטות	**120** גנים מקדמי בריאות	26 בתי ספר מקדמי בריאות	**14** בתי ספר יסודיים בתוכנית "מועדון ארוחת הבוקר"
20 מסגרות חינוך מיוחד ופנימיות יום	**3** מזנונים בריאים בתיכוניים	**כ-7000** ילדים מחנים במוסדות החינוך	**כ-500** אנשי צוות חינוכי בצהרונים ובמעונות
4 מפעילי צהרונים	6 מועדוניות רווחה	**3** ספקי מזון	כ-3000 ילדים בקייטנות עירוניות

©

דוגמאות לפעילות עירונית בשגרה ובחירום

- **התאמת תשתיות לשימור הבישול המקומי במועדוניות רווחה**: פעילות להתאמת תשתית המטבחים המבשלים לדרישות המשרד

- **תזונה בריאה בשמרטפיות** לילדים של עובדי מערכת הבריאות תושבי הרצליה בעת סגר הקורונה: קביעת מפרט המזון ע"י דיאטנית ובהתאם לתוכנית התזונה העירונית, הזמנת הארוחות (בוקר/צהריים/מנחה), הדרכת הצוות ליישום בפועל של הנחיות משרה"ב

- **קידום מכירת מזון בריא** במוסדות החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי

דוגמאות לפעילויות בשגרה ובחירום:

- **דברור ושיווק** לתושבים לקידום "בית בריא" ומסרים של תזונה בריאה לאוכלוסייה:

- חוברת מקוונת "העיקר הבריאות" – מידע נגיש לתושב לקידום הבריאות והרגלי תזונה נבונים באתר העירייה, בפייסבוק העירוני ודרך מנהלי מוסדות תחת הרשות

  https://www.herzliya.muni.il/duplicated-1587275944/

- קו פתוח לתושבים מענה ופניות, ייעוץ והכוונה לתושבים בכל תחומי הבריאות, עדכון הנחיות והודעות משרד הבריאות לשמירה על בריאות ואורח חיים בריא בבית - לכל המשפחה

חזון והגשמה
הרצליה
אגף החינוך
מחלקת הבריאות העירונית

בתכנון:

- **בניית סל מזון מומלץ לתושבים בבידוד, על פי הנחיות התזונה הלאומיות**

- בהרצליה התבצעה חלוקת תלושים לקניית מזון עפ"י מידע שהגיע ממחלקת הרווחה ו/או מאגף החינוך-מוסדות החינוך למבודדי בית/בעת סגר, ישירות דרך הרווחה/ אגף תנועות נוער.
- צוות התזונה העירוני לא היה מעורב בבהרכבת הסל

- נפעל לשיתוף הדיאטנית העירונית בהרכבת סל המזון /תלושי הקנייה בהתאם לקריטריונים, באיכות והרכב המותאמים להנחיות אגף התזונה, מלווה בדברור מתאים (מה כדאי לרכוש, היכן, קריאת תווית המזון, קנייה חכמה, הפחתת פסולת מזון ועוד)

הבטחת בטחון תזונתי ברשויות המקומיות- פריסת שטח

- איוש משרות תזונאיות עירוניות ותזונאיות אשכול
- איגום משאבים
- יישום מדיניות תזונתית בעתות חירום ובשגרה
- מניעת פערים, הנגשה ומניעת אי בטחון תזונתי

- בשיתוף עם התזונאיות המחוזיות בלשכות הבריאות